

Δελτίο Τύπου

Από τη συζήτηση με θέμα «Μετανάστευση και Οικονομική κρίση» που οργάνωσαν οι Εκδόσεις Κριτική και το ΕΛΙΑΜΕΠ την Πέμπτη 13 Ιανουαρίου 2011 στο καφέ του βιβλιοπωλείου ΙΑΝΟΣ.

Αφορμή για την εκδήλωση αποτέλεσε η έκδοση δύο βιβλίων της Κριτικής:

Η Μετανάστευση στην Ενωμένη Ευρώπη

(Άννα Τριανταφυλλίδου - Ρουμπίνη Γρόπα, επιμέλεια)

και

Η Μετανάστευση στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα

(Άννα Τριανταφυλλίδου - Θάνος Μαρούκης, επιμέλεια)

Ομιλητές ήταν οι:

Λένα Διβάνη, Αν. Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών και συγγραφέας

Αντιγόνη Λυμπεράκη, Καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου

Θάνος Μαρούκης, Ερευνητής Β' ΕΛΙΑΜΕΠ

Άννα Τριανταφυλλίδου, Ερευνήτρια Α' ΕΛΙΑΜΕΠ

Τη συζήτηση συντόνισε ο δημοσιογράφος **Σταύρος Θεοδωράκης** ο οποίος με αφορμή το ζήτημα της κατασκευής τείχους στον Έβρο ανέφερε το παράδειγμα της Ισπανίας και της Ιταλίας όπου υπάρχει αντίστοιχη εμπειρία με αποτέλεσμα να ελεγχθεί η ροή των μεταναστών, σε συνδυασμό όμως και με άλλες πολιτικές, όπως συμφωνίες επανεισδοχής με οικονομικά ανταλλάγματα. Τόνισε επίσης, ότι μείζονα σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο θα ενταχθούν οι μετανάστες στο κοινωνικό σύνολο. Σήμερα, κατέληξε, η πολιτική που ακολουθείται οδηγεί στην περαιτέρω περιθωριοποίηση των μεταναστών, φέρνοντας ως παράδειγμα την ανυπαρξία νόμιμου λατρευτικού χώρου για τους μουσουλμάνους.

Η **Λένα Διβάνη** ανέφερε ότι η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια βρέθηκε μπροστά σε μία ανατροπή: ενώ παραδοσιακά ήταν εκείνη που έστελνε μετανάστες σε άλλες χώρες, ξαφνικά από το 1990 ήταν εκείνη που δεχόταν μετανάστες. Αυτό φάνηκε αδύναμη να το διαχειριστεί και με το πρώτο κύμα των μεταναστών που ήταν οι Αλβανοί δημιουργήθηκε ένα κλίμα φόβου, το οποίο, όπως υπογράμμισε, ενισχύθηκε και από τα media που «κατασκεύαζαν» συγκρούσεις. Σήμερα η κορύφωση του προβλήματος βρίσκεται στον Αγ. Παντελεήμονα. Κατέληξε λέγοντας ότι πρέπει ως λαός να πάψουμε να λέμε ότι πάντα φταίνε οι άλλοι και να επικεντρωθούμε σε πολιτικές αποτελεσματικές και όχι να στέκουμε αμήχανοι μπροστά στο φαινόμενο.

Η **Αννα Τριανταφυλλίδου** παρέθεσε ενδιαφέροντα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την παρουσία μεταναστών από διάφορες χώρες προέλευσης και την ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινωνία. Από αυτά προκύπτει ότι οι Αλβανοί είναι εκείνοι που σε μεγάλο ποσοστό διαμένουν νόμιμα στη χώρα μας και έχουν πετύχει σημαντική κοινωνικο-οικονομική ενσωμάτωση. Στη συνέχεια ανέφερε ότι το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των μεταναστών κατά το διάστημα 2009-- 2010 φαίνεται ότι έχει αυξηθεί πολύ σε σχέση με τα μέσα του 2008, ενώ η πλήρης απασχόληση έχει μειωθεί. Αυτό οφείλεται στην κάμψη που παρατηρήθηκε στον κατασκευαστικό κλάδο από τις αρχές του 2009 ταυτόχρονα με την παγκόσμια οικονομική ύφεση. Η μείωση της πλήρους απασχόλησης των μεταναστών φαίνεται ότι συνδέεται με την τρέχουσα εσωτερική ελληνική κρίση. Η ερευνήτρια κατέληξε λέγοντας ότι από τις αρχές του 2010 και εξής έχει καταγραφεί μία τάση των μεταναστών να εγκαταλείπουν την Ελλάδα. Αυτό είναι σημαντικό καθώς είναι η πρώτη φορά τα τελευταία είκοσι χρόνια που ο αριθμός των μεταναστών στην Ελλάδα παρουσιάζει μικρή κάμψη.

Η **Αντιγόνη Λυμπεράκη** επεσήμανε ότι αυτό το διάστημα στην Ελλάδα παρατηρείται μια σημαντική επιδείνωση της δημόσιας εικόνας των μεταναστών. Ποτέ δεν ήταν «θετική» αλλά η σημερινή εικόνα είναι το προϊόν δύο «αμαρτιών» (και οι δύο αποκλειστικά δικές μας, και όχι των μεταναστών): Η πρώτη είναι ότι επίσημα χείλη (πολιτικοί) ενοχοποιούν τους μετανάστες για υπαρκτά προβλήματα που όμως είναι εντελώς άσχετα με τη μετανάστευση. Τα δύο πρόχειρα παραδείγματα είναι το χρέος των νοσοκομείων (που οφείλεται σε κάκιστη διαχείριση και διαπλοκή με φαρμακοβιομηχανίες και προμηθευτές) και η ανασφάλιστη εργασία. Η δεύτερη αμαρτία είναι ότι ποτέ ως τώρα δεν αναγνωρίσαμε τη θετική τους συνεισφορά κατά την περίοδο του λεγόμενου ελληνικού οικονομικού θαύματος. Συνέχισε λέγοντας ότι η μετανάστευση ήταν ένα δώρο για την οικονομία μας, που δεν το επιδιώξαμε, αλλά ήρθε και λειτούργησε και κατέληξε ότι έχουμε πολλά να κάνουμε για την κοινωνική τους ένταξη, που δεν τα κάναμε πριν την κρίση αλλά δεν μπορούμε να τα αναβάλλουμε άλλο.

Ο **Θάνος Μαρούκης** ανέφερε ότι μία πολιτική για το ζήτημα της μετανάστευσης μονοσήμαντα αστυνομική και κατασταλτική (φράκτες, απελάσεις, επανεισδοχές) είτε διμερής είναι αυτή (Ελλάδα-Τουρκία) είτε ευρωπαϊκή (βλέπε FRONTEX) από μόνη της δεν θα προσφέρει τίποτα στο πρόβλημα της αναδυόμενης φτώχειας και εξαθλίωσης στην Αθήνα και την Πάτρα και σιγά-σιγά και αλλού. Για πολλούς λόγους. Ένας από τους σημαντικότερους είναι ότι τα δίκτυα διακίνησης έχουν

εισχωρήσει στον κοινωνικό και οικονομικό ιστό των σημαντικότερων χωρών τράνσιτ (π.χ. Τουρκία και Ιράν). Στη συνέχεια αναφέρθηκε στο μείζον ζήτημα της ελευθερίας της θρησκευτικής έκφρασης των μουσουλμάνων μεταναστών που δεν πρέπει να διώκεται και να περιθωριοποιείται, αλλά το αντίθετο, θα πρέπει να διευκολύνεται. Και κατέληξε ότι αυτή την στιγμή πάμε να προλάβουμε την γενίκευση της μικροεγκληματικότητας και την κανονική εγκληματικότητα, και δευτερευόντως την ενσωμάτωση.

Τη συζήτηση παρακολούθησε και η υφυπουργός Εργασίας Άννα Νταλάρα, η οποία παρενέβη σε ορισμένα σημεία αναφορικά με τις πολιτικές που ακολουθούνται σήμερα. Ακολουθούσε ζωνρή συζήτηση με συμμετοχή μεγάλου κοινού και ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών από τους παρευρισκόμενους.